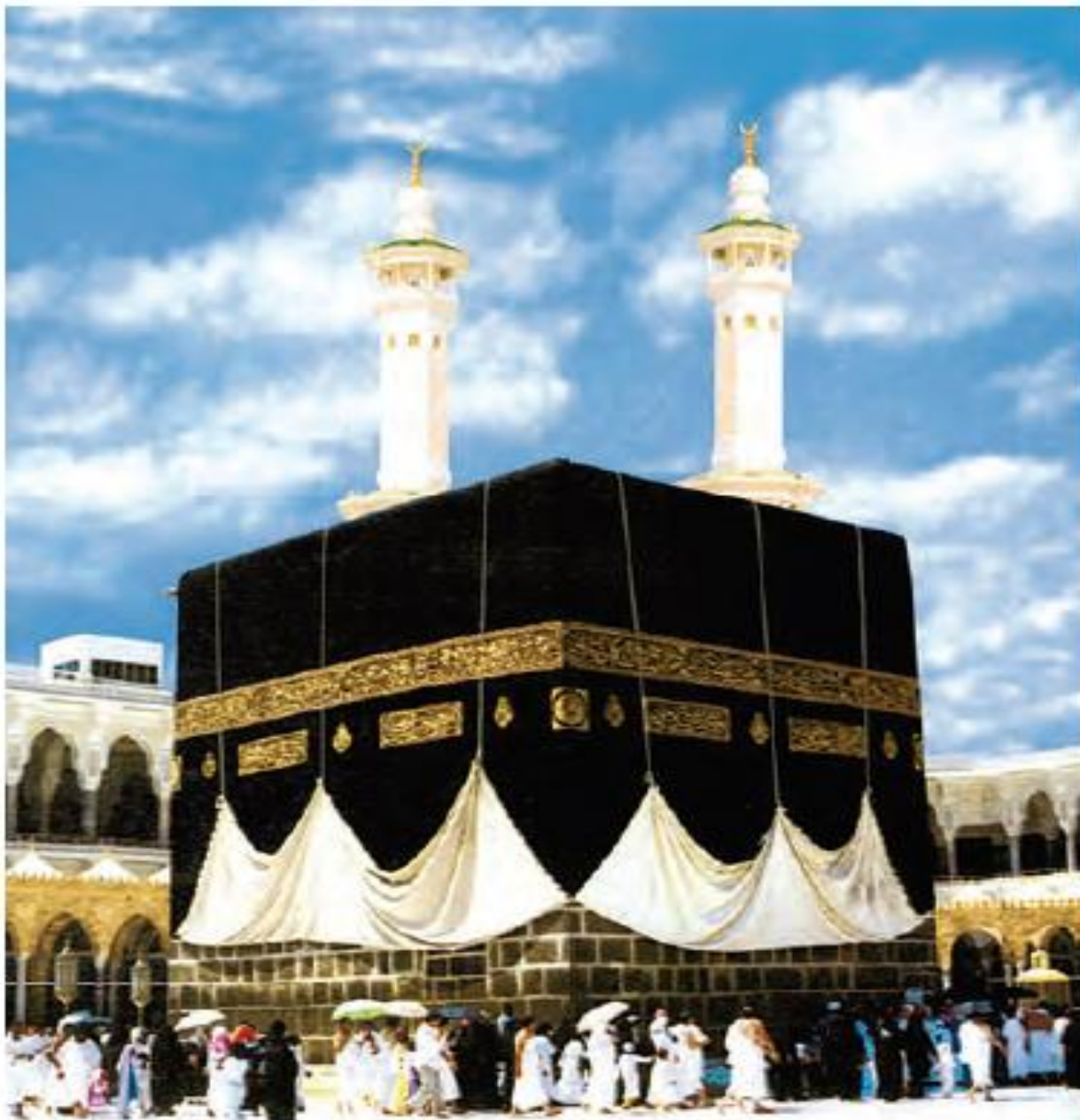

بازگشت از سفر حج

عصر پنج‌شنبه بود. در خانه‌ی سارا جنب و جوش زیادی برپا بود. آن شب قرار بود پدر و مادر سارا از سفر حج برگردند. همه‌ی فامیل در خانه‌ی آنها دور هم جمع شده بودند. عده‌ای داشتند خانه را برای ورود مسافران آماده می‌کردند و عده‌ای نیز برای استقبال به فرودگاه رفته بودند. سرانجام ماشینی که پدر و مادر سارا سوار آن بودند، وارد کوچه شد. بوی اسپند همه‌جا را پر کرده بود. سارا و برادرهایش مدتی بود پدر و مادرشان را ندیده بودند و دلشان برای آنها تنگ شده بود. وقتی پدر و مادر از ماشین پیاده شدند، بچه‌ها حلقه‌های گل را به گردنشان انداختند و گفتند: «پدر، مادر، زیارت قبول! رسیدن شما به خیر!» پدر و مادر هم بچه‌ها را با خوشحالی در آغوش گرفتند و بوسیدند.

▲ خانه‌ی کعبه — مسجد الحرام

پدر پاسخ داد: «بله. ما به کشور عربستان رفتیم. در فرودگاه جده پیاده شدیم و به سمت مکه، حرکت کردیم. تمام راه بیابان بود. مکه و مدینه، مهم‌ترین شهرهای مقدس مسلمانان جهان، در کشور عربستان قرار دارند.»

برادر سارا پرسید: «چرا مکه شهری مقدس است؟»
پدر توضیح داد: «چون خانه‌ی کعبه در این شهر است. خانه‌ی کعبه در مسجد الحرام قرار دارد که بزرگ‌ترین و مهم‌ترین مسجد دنیاست.»

خانه‌ی کعبه قبله‌ی مسلمانان جهان است و ما هر روز به سمت آن نماز می‌خوانیم.

در هنگام حج، ما خانه‌ی کعبه را طواف می‌کنیم؛ یعنی به دور آن می‌گردیم.»

شبه جزیره عربستان

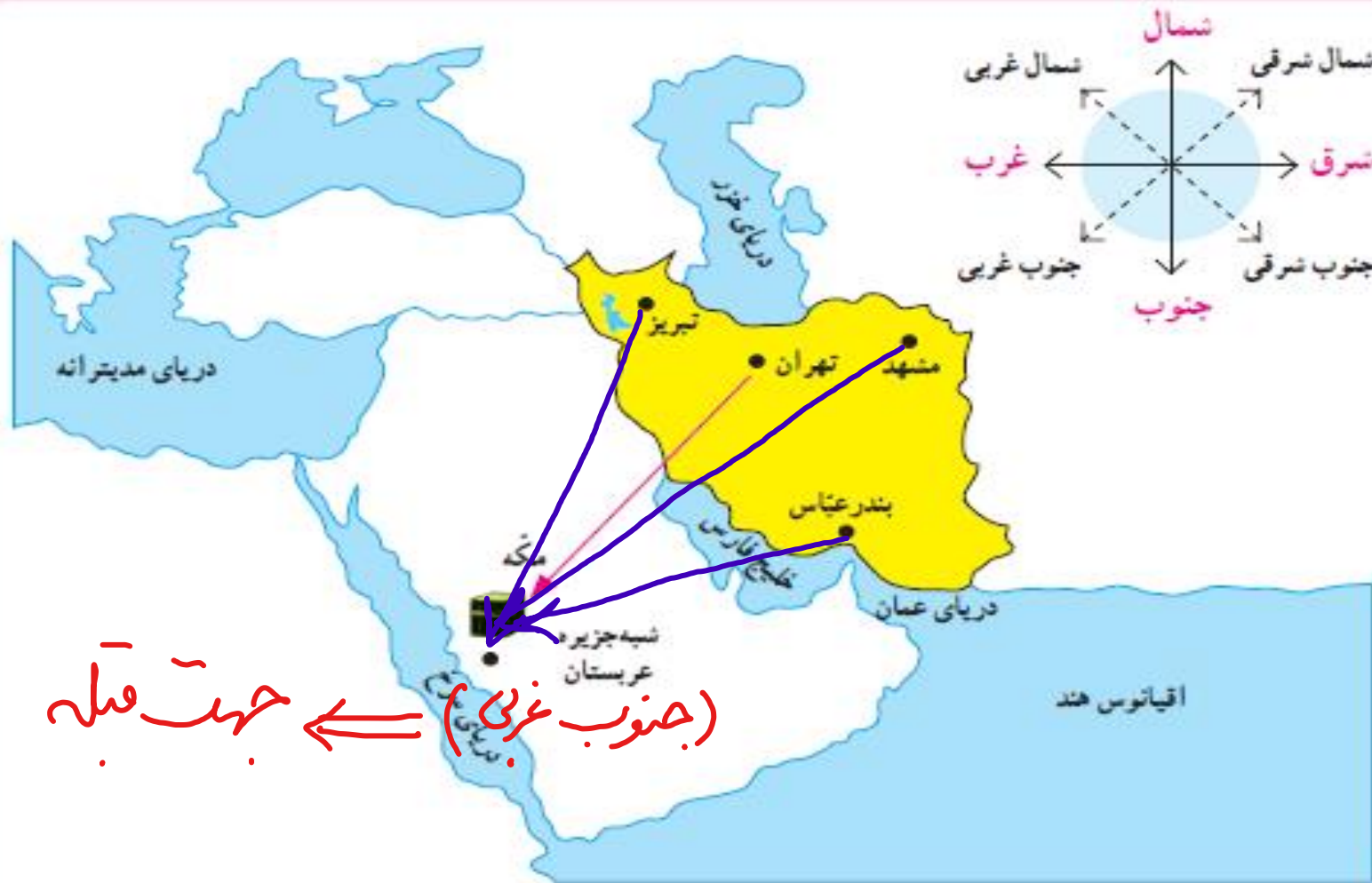

نقشه‌ی شماره‌ی ۱

به سرزمینی که از سه طرف به آب و از یک طرف به خشکی راه داشته باشد، شبه جزیره می‌گویند. در زمان ظهور اسلام، مهم‌ترین شهر عربستان مکه بود؛ زیرا این شهر بر سر راه کاروان‌های بازرگانی قرار داشت و خانهای کعبه نیز در آن جا بود.

پیدا کردن جهت قبله

همه‌ی ما مسلمانان رو به قبله نماز می‌خوانیم. قبله‌ی ما خانه‌ی کعبه در مکه است. چون کشور عربستان در جنوب غربی ایران قرار دارد، ما در هر جای ایران که باشیم، اگر جهت جنوب غربی را پیدا کنیم، رو به قبله ایستاده‌ایم.

(جنوب غربی) ← جهت قبله

نقشه‌ی شماره‌ی ۲

برای پیدا کردن قبله می‌توانیم از قبله‌نما هم استفاده کنیم. قبله‌نما یک نوع قطب‌نما است. در ایران عقربه‌ی قبله‌نما سمت جنوب غربی را نشان می‌دهد.

▲ قبله‌نما

فعالیت

- ۱- با توجه به نقشه‌ی شماره‌ی ۱، دریا‌های اطراف شبه‌جزیره‌ی عربستان را نام ببرید. *دریای سرخ - خلیج فارس - اقیانوس هند*
- ۲- با توجه به توضیحات پدر سارا، بگوئید عربستان چه نوع آب و هوایی دارد. *گرم و بیابانی*
- ۳- روی نقشه‌ی شماره‌ی ۲، با علامت پیکان (←)، جهت قبله را در تبریز و بندرعباس و مشهد رسم کنید.

مادر سارا گفت: «بچه‌ها، غار حرا نیز در نزدیکی شهر مکه قرار دارد و از مکان‌های مقدّس است. پیامبر گرامی اسلام، حضرت محمد (ص)، برای راز و نیاز با خدا به این غار می‌رفت. در همین غار بود که از طرف خداوند به پیامبری مبعوث شد.

▲ منظره‌ی غار حرا در اطراف شهر مکه

▲ غار حرا

حضرت محمد (ص) پس از بعثت، مأموریت یافت که مردم را پنهانی به دین اسلام دعوت کند. او مدت سه سال فقط خویشاوندان و آشنایان را به صورت مخفیانه به دین اسلام دعوت می کرد. جالب است بدانید زمانی که تعداد مسلمانان زیادتیر شد، آنها برای انجام عبادت و دیدار یکدیگر به درّه ها و کوه های اطراف مکه می رفتند. بعد از سه سال، خداوند به پیامبر مأموریت داد تا همه ی مردم را آشکارا به اسلام دعوت کند.

پدر ادامه داد: «وقتی خبر ظهور اسلام در عربستان سجید، کافران و ثروتمندان مکه از گسترش اسلام احساس خطر کردند. آنها نمی خواستند بت پرستی از میان برود و مردم با هم برابر باشند بلکه دوست داشتند همچنان با ظلم و ستم بر مردم حکومت کنند. از این رو، دور هم جمع شدند و ابتدا تصمیم گرفتند با دادن پول و مقام به حضرت محمد (ص) ایشان را از راه خدا بازدارند ولی پیامبر پیشنهاد کافران را نپذیرفت.

وقتی کافران فهمیدند که آن حضرت از مبارزه با بت پرستی دست بر نمی دارد، به فکر آزار او و پیروانش افتادند. برخی از پیروان پیامبر، شدیدترین شکنجه ها را تحمل کردند اما بر سر ایمان خود باقی ماندند. حتی بعضی از آنها در این راه شهید شدند. خود پیامبر نیز از این آزارها در امان نبود. کافران در گذرگاه ها و کوچه های خلوت به آن حضرت هجوم می بردند و او را با سنگ مجروح می کردند اما پیامبر با مهربانی، آنها را به راه خدا و دین اسلام دعوت می کرد.

آزار و اذیت کافران آن قدر زیاد بود که پیامبر به جمعی از مسلمانان دستور داد که به حبشه هجرت کنند؛ زیرا پادشاه کشور حبشه، مردی عادل بود و مسلمانان می توانستند در آن کشور آزادانه زندگی کنند.

سارا گفت: «ما در کتاب هدیه‌های آسمان خواندیم که پیامبر و یارانش مجبور شدند به یکی از درّه‌های اطراف مکه به نام شیب آب‌ی طالب بروند و سه سال در آنجا در کمال سختی زندگی کنند».

▲ شیب آب‌ی طالب در حال حاضر

▲ تصویر شیب آب‌ی طالب در زمان محاصره

مادر در حالی که عکسی را به بچه‌ها نشان می‌داد، خندید و گفت: «اتفاقاً هتل ما در نزدیکی شیب آب‌ی طالب بود.»
پدر ادامه داد: «پس از چندی کافران با هم پیمان بستند که رابطه‌ی خود را با مسلمانان قطع کنند و با آنها خرید و فروش و ازدواج نکنند. آنها همچنین عهدنامه‌ی نوشتند و آن را در خانه‌ی کعبه گذاشتند. پیامبر و یارانش سه سال در آن درّه زندگی می‌کردند. پس از این مدت، روزی پیامبر از جانب خدا آگاه شد که موربانه عهدنامه‌ی کافران را خورده است. ابوطالب (ع) عموی پیامبر، این خبر را به کافران داد و از آنان خواست که عهدنامه را بیاورند. همچنین گفت: «اگر محمد (ص) در مورد عهدنامه درست نگفته باشد، او را به شما تسلیم خواهیم کرد». کافران رفتند و دیدند که پیامبر (ص) درست گفته است؛ بنابراین، به پیامبر و مسلمانان اجازه دادند که دوباره به مکه بازگردند.»
در این هنگام، مادر بزرگ سارا گفت: «شام حاضر است. بچه‌ها، کمک کنید سفره را آماده کنیم. صلواتی بفرستید و بیاید». بچه‌ها، پدر و عمو با صدای بلند صلوات فرستادند.

فعالیت

- ۴- چرا کافران از گسترش دین اسلام احساس خطر می کردند؟ *خی خواستند بت برسی از میان برود و مردم با هم برابر باشند*
- ۵- پیامبر (ص) در برابر آزار و اذیت کافران چگونه رفتار می کرد؟ *با مهربانی آنها را به دین اسلام دعوت می کرد و دلسوز می کرد*
- ۶- رویدادهای زیر را به ترتیب روی خط زمان قرار دهید.

بعثت پیامبر

~~دعوت پیامبر به اسلام به طور پنهانی~~

هجرت گروهی از مسلمانان به حبشه

اقامت در شعب ابی طالب

دعوت پیامبر به اسلام به طور آشکار

۱

۲

۳

۴

۵

بعثت پیامبران

دعوت پیامبر به اسلام
به صورت پنهانی

دعوت پیامبر به اسلام
به طور آشکار

هجرت گروهی از مسلمانان

اقامت در شعب
ابی طالب

مدینه، شهر پیامبر(ص)

بعد از شام، همه دور هم نشسته بودند و چای می نوشیدند. سارا به تابلوی نقش برجسته ی زیبایی که سوغاتی پدر و مادرش بود، اشاره کرد و پرسید: «اینجا کجاست؟»
پدر پاسخ داد: «این تصویر دومین مسجد مهم مسلمانان یعنی مسجدالتبی است. مسجدالتبی در شهر مدینه قرار دارد. بچه ها، می دانید که ما چند روزی هم در مدینه بودیم.»

پدر ادامه داد: «نام قدیم این شهر ^{شهر مدینه} یثرب است اما زمانی که پیامبر اکرم (ص) از مکه به مدینه هجرت کردند، نام

این شهر به مدینه النبی یا شهر پیامبر تغییر یافت.»

برادر سارا پرسید: «هجرت یعنی چه؟» سفر پیامبر و یارانش از مکه به مدینه را هجرت می‌گویند

مادر جواب داد: «برایتان گفتم که آزار و اذیت کافران زیاد شد و گروهی از آنها تصمیم گرفتند پیامبر را

شبهانه در خانه‌شان به قتل برسانند. حضرت محمد (ص) به اراده‌ی خداوند از تصمیم آنها باخبر شد و ماجرا را با

حضرت علی (ع) در میان گذاشت. حضرت علی (ع) داوطلب شد تا برای حفظ جان پیامبر، شب در بستر ایشان

بخوابد و ایشان از مکه بیرون بروند و به مدینه سفر کنند.

به سفر پیامبر از مکه به مدینه «هجرت» می گویند. با ورود پیامبر به مدینه، مسلمانان آن شهر به گرمی از ایشان استقبال کردند.

سال شمسی ← ۳۶۵ روز

مبدأ تاریخ ← هجرت پیامبر
سال قمری ← ۳۵۵ روز

هجرت پیامبر اکرم از مکه به مدینه، رویداد مهمی در تاریخ اسلام است؛ به همین دلیل، مسلمانان آن را مبدأ تاریخ خود قرار داده اند.

وقتی می گوئیم سال ۱۳۹۰ هجری شمسی (خورشیدی) یعنی ۱۳۹۰ سال شمسی از هجرت پیامبر از مکه به مدینه گذشته است.

۱- شما در چه سالی به دنیا آمده اید؟ (۱۳۹۰ هجری شمسی) در زمان تولد شما چند سال شمسی از هجرت

پیامبر از مکه به مدینه می گذشته است؟ سال ۱۳۹۰

۲- اکنون چه سالی است؟ (۱۴۰۱ هجری شمسی) چند سال شمسی از هجرت پیامبر از مکه به مدینه گذشته

است؟ ۱۴۰۱

۳- یک قرن، ۱۰۰ سال است. آیا می توانید بگویید حدود چند قرن از هجرت پیامبر گذشته است؟

حدود ۱۴ قرن
 $1401 \div 100 = 14$

نخستین کار پیامبر در شهر مدینه، ساختن مسجد و سپس تشکیل حکومت اسلامی بود. مسجد علاوه بر محل عبادت و نماز، مکانی برای آموزش و تربیت، داوری و حل اختلافات، مشورت و تصمیم‌گیری درباره‌ی مسائل مهم بود.
مادر ادامه داد: «پیامبر جنگ و خونریزی را دوست نداشت، اما چون می‌دید که دشمنان از مخالفت با مسلمانان و اذیت و آزار آنها دست برنمی‌دارند، به فرمان خدا برای حفظ دین و دفاع از مسلمانان بارها با دشمنان جنگید. به این نوع جنگ «جهاد در راه خدا» می‌گویند. مهم‌ترین جنگ‌هایی که پیامبر در آنها شرکت داشت عبارت‌اند از: بدر، احد و خندق یا احزاب».

پدر گفت: «دعوت به اسلام هر روز با استقبال بیشتری روبه‌رو می‌شد؛ با وجود این، کافران از مخالفت و جنگ با مسلمانان دست برنمی‌داشتند. سرانجام، پیامبر با سپاهی عظیم به طرف مکه حرکت کرد. ابوسفیان که سردسته‌ی مخالفان پیامبر در مکه بود، با دیدن لشکر نیرومند اسلام فهمید که مقاومت بی‌نتیجه است و اعلام کرد که مسلمان شده است. به دنبال او، مخالفان دیگر نیز تسلیم شدند و به این ترتیب، مسلمانان بدون جنگ و خونریزی، شهر مکه را فتح کردند.»

سوال: شهر مکه چگونه فتح شد؟
پس از فتح مکه، حضرت محمد (ص) وارد خانه‌ی کعبه شد؛ بت‌ها را شکست و از آنجا بیرون ریخت و دستور داد که بر بام کعبه اذان بگویند.

پیامبر اسلام در ۶۳ سالگی در شهر مدینه، رحلت فرمود. آرامگاه ایشان در مسجد النبی است.
پیامبر اکرم (ص) با رفتار و کردار نیکوی خود به مردم درس می‌داد. ایشان مانند مردم عادی زندگی می‌کرد.

خانه، غذا و لباسش ساده بود. هرگز خود را از دیگران برتر نمی دانست. نسبت به دوستان و مؤمنان، مهربان و نسبت به کافران و دشمنان، سرسخت بود و کودکان را بسیار دوست داشت. پیامبر همواره با چهره‌ی خندان و اخلاق خوش با مردم روبه‌رو می‌شد. رفتار و کردار ایشان بهترین سرمشق و الگو برای ماست».

ویژگی‌های اخلاقی پیامبر

مسجد النبی، نمای داخلی

مسجد النبی، نمای بیرونی

زمان زیادی از شب گذشته بود اما بچه‌ها همچنان با اشتیاق به حرف‌های پدر و مادرشان گوش می‌دادند.
مادر به آنها گفت: «بچه‌ها، خیلی از وقت خوابتان گذشته است».
سارا گفت: «مادر! پدر! خوش به حالتان! چه سفر خوبی داشته‌اید! کاش روزی ما هم خانه‌ی خدا را زیارت کنیم».

فعالیت

۱- دو مسجد مهم مسلمانان جهان را نام ببرید. **محرّم الحرام - مسجد النبی**

۲- فعالیت شماره‌ی ۳ به کار بیندیم صفحه‌ی ۹۶ را انجام دهید.

۳- چند ویژگی اخلاقی پیامبر (ص) را بیان کنید. **نسبت به مؤمنان و دوستان **مهربان** بود و نسبت به**

کافران و دشمنان **سرسخت بود.** خندان بود - کودکان را دوست می‌داشت -

ما تدریس‌های خانه و غذایس ساده بود